

HORTUS TER SAKSEN vzw

Hortus ter Saksen vzw is een vereniging van enthousiaste vrijwilligers met een liefde voor planten, tuinen en natuur. Rond deze thema's organiseren wij verschillende activiteiten die vaak in en om Hof ter Saksen doorgaan. Dit gemeentelijk

park in Beveren is een bijzonder, gezellig en mooi park met een rijke geschiedenis en een grote verscheidenheid aan planten. Dé ideale uitvalbasis voor onze vzw.

Wat bieden wij?

- Cursussen, voordrachten en geleide wandelingen geanimeerd door gepassioneerde sprekers.
- Jaarlijks wordt een meerdaagse tuinenreis op touw gezet.
- Houd je het liever bij één dagje? Doorheen het jaar worden meerdere daguitstappen georganiseerd. Lekker rondslechteren met een bekwame gids.
- Voor de lustige wandelaars organiseren we maandelijks onze natuurtochten waar je door diverse landschappen wandelt.

Benieuwd naar ons programma?

www.hortus-ter-saksen.be; Facebook en Instagram.

Bovendien kan je vanaf april tot eind oktober genieten van **onze Hortus tuincafetaria 'De Orangerie'** in Hof ter Saksen. Deze is elke woensdag, zon- en feestdag geopend van 14u tot 18u. Hier ontvangen en bedienen onze Hortus-tappers en de mensen van zorginstellingen 'De Stroom' en 'De Bron' iedereen met veel warmte. Kom dus gerust genieten van dit mooie park met een drankje. Tuin- en natuurbeleving ten top!

Dit allemaal om onze passie voor planten, tuinen en natuur te delen en zo meer aandacht te creëren voor tuincultuur en natuur.

Wij verwelkomen iedereen in onze vzw en dit zonder lidgelden. Zin om mee te werken aan onze missie? info@hortus-ter-saksen.be
Hortus ter Saksen uit liefde voor planten, tuinen en de natuur

Coverfoto: *Cercis canadensis* genomen door Dirk De Roose

VOORZITTERSWOORDJE

Beste Hortusvrienden,

Veel zomerse buien hebben onze tuinen deugd gedaan, in tegenstelling tot wat onze zuidelijke en noordelijke burens te verduren kregen.

Ondertussen zaten de bestuurders van Hortus ter Saksen niet stil, en gingen vruchtbare samenwerkingen met Beverse partners aan.

Zo konden we bij de heropstart van onze tuincafé rekenen op een vernieuwde samenwerkingsovereenkomst met de zorginstellingen De Bron en De Stroom, hierdoor kunnen parkbezoekers opnieuw hun dorst lessen op woensdagnamiddag in de rustige, groene omgeving van Hof ter Saksen. Op zon- en feestdag baten onze eigen mensen 'De Orangerie' uit. Bovendien sloegen we met negen Beverse brouwers en één koffiebranderij de handen in elkaar en serveren nu lokale producten, een Bevers accent!

Om onze educatieve doelstellingen verder uit te dragen, werken we voortaan samen met het Cultureel Centrum Ter Vesten. Via deze overeenkomst kunnen we jaarlijks enkele interessante activiteiten voor een groter publiek brengen, tegen een zeer democratische prijs. U kan de activiteiten binnen deze samenwerking terugvinden bij CC Ter Vesten onder het thema 'Dialoog'. Via www.tervesten.be kan je tickets boeken.

Op 7 november is daar al de eerste lezing door de befaamde professor Valerie Trouet, 'Wat bomen ons vertellen'. Zij is vooral gekend omwille van haar boomringen-onderzoek waarmee ze de correlatie tussen de groei van bomen en de wereldwijde opwarming van de aarde kan aantonen. Ze brengt ons haar wetenschappelijke conclusies op een zeer laagdrempelige en boeiende wijze.

Ondertussen is het nieuwe uitgebreide bestuur al twee jaar aan de slag en zorgen we samen voor een breed, actueel en interessant programma. Het zal je allicht niet ontgaan zijn dat we dit alles in een nieuw kleedje stopten. Dankzij professionele hulp presenteren we vanaf nu onze programma's in een hedendaagse vormgeving.

Dit nieuwe werkjaar startte op 21 september. Het was een prima gelegenheid om onze vernieuwde vereniging onder de aandacht te brengen van een ruimer publiek. Aansluitend keken we samen naar de film 'Onder het Maaiveld' in Ter Vesten. Hiermee willen we het belang van de bodem benadrukken want de groei van planten, tuinen en natuur begint nu eenmaal onder het maaiveld. We koppelden die nieuwe start graag aan hetzelfde thema: groeien vanuit een gezonde basis.

Etienne

ONS PROGRAMMA CHRONOLOGISCH

Film 'Onder het maaiveld', inleiding door Hortus ter Saksen,
donderdag 21 september 2023, 19.30 u Ter Vesten

Oogstfeest,
zondag 24 september 2023, 14 – 18 u

Onder het maaiveld: bodemsafari,
zondag 15 oktober 2023, 14 – 16 u

Bloembollen & knollen voor de tuin: wijkers of blijvers,
dinsdag 17 oktober 2023, 20 – 22 u

Lezing door Valerie Trouet 'Wat bomen ons vertellen',
dinsdag 7 november 2023, 20 – 22.00 u Ter Vesten

Bomen beter begrijpen,
dinsdag 14 november 2023, 20 – 22 u

50 jaar VELT: Praktijk: aanplant van een fruitboom,
zaterdag 25 november 2023, 14 – 16.30 u

Voorstelling Tuinenreis 2024: Elzas- Vogezen,
donderdag 30 november 2023, 20 – 21.30 u

De Tuinen en de Natuur van Madeira,
donderdag 14 december 2023, 20 – 22 u

Onder het maaiveld: mycorrhiza, een web van schimmeldraden,
dinsdag 23 januari 2024, 20 – 22 u

Vlinders lokken naar je tuin,
woensdag 21 februari 2024, 20 – 22 u

Aankondiging: Brenda Froyen: Mild tuinieren, boekvoorstelling,
woensdag 15 mei 2024, 20 u Ter Vesten

Natuurtochten: 3 september 2023, 1 oktober 2023, 12 november 2023,
3 december 2023, 7 januari 2024, 4 februari 2024

CURSUSSEN EN VOORDRACHTEN

Film 'Onder het maaiveld'

Hortus ter Saksen is in feeststemming!

Donderdag 21 september 2023, 19.30 u Ter Vesten

Hortus ter Saksen is deze avond in feeststemming, we leiden de filmvoorstelling in met de presentatie van ons najaarsprogramma. We vertellen jullie graag hoe we dit aanpakken met het vernieuwde en uitgebreide bestuur en welke samenwerkingen we aangingen. Het zal je allicht niet ontgaan zijn, dat we dit alles in een nieuw kleedje stopten. Wij zijn klaar om onze liefde voor planten, tuinen en de natuur door te geven.

Hierna volgt de film 'Onder Het Maaiveld'. De film maakt het ongeziene gezien, hij inspireert en verwondert en geeft inzicht in de bodem. Naast een wereld boven de grond, die bevolkt wordt door planten, insecten, vogels en vooral mensen, bevindt er zich nog een hele wereld onder de grond met wortels, larven, wormen, schimmels, bacteriën, amoeben en geleedpotigen. Het bestaan van deze wereld zal niemand verrassen, maar dat al het leven in die microkosmos zo druk met elkaar communiceert, is ronduit verbazingwekkend. Een film die ogen opent!

Na de film trakteren we jullie in het cultuurcafé op de toekomst van Hortus ter Saksen vzw waar alle aanwezigen een aandenken ontvangen. Allen hartelijk welkom!

- **Organisatie: Hortus ter Saksen vzw i.s.m. Ter Vesten Beveren**
- *Waar? Ter Vesten Gravenplein Beveren*
- *Deelname: € 5 - € 4 p.p. incl. drankje en verrassing*
- *Tickets via: <https://www.tervesten.be/nl/programma/onder-het-maaiveld>*

Bloembollen & knollen voor de tuin: wijkers of blijvers

Dinsdag 17 oktober 2023, 20 – 22 u

Als we in de lente willen genieten van bolgewassen zoals krokussen, narcissen en tulpen moeten we er op tijd bij zijn. Het najaar is immers het ideale moment om ze te planten. In deze lezing hebben we het over bekende en minder bekende, vooral voorjaarsbloeiende soorten.

Spreker Martin Hermy heeft voor ons de beste en de sterkste soorten en hun cultivars geselecteerd. Hij ging speciaal op zoek naar soorten waaraan we jarenlang plezier beleven (de blijvers) want er zijn er nogal wat die na een paar jaar nooit meer tevoorschijn komen (de wijkers). Hij toont ons veel geschikte soorten voor de tuin want het assortiment is uitgebreider dan we meestal denken. Wat dacht je van soorten die overwinteren met knollen? Of met rhizomen? En wat is het verband met stinzenplanten? We vragen ons af hoe we met deze bollen en knollen de biodiversiteit en de bloeiboog kunnen verbeteren in onze tuinen. We komen meer te weten over soorten die geschikt zijn voor gazons of voor verwildering in grasland. Bollen planten is gemakkelijk en de soorten die hij ons voorstelt hebben weinig verzorging nodig. Een paar zaken kunnen we beter niet vergeten, dus we zetten alles nog eens op een rijtje, en hierna kunnen we gemakkelijk aan de slag.

Martin Hermy is een gepassioneerde tuinliefhebber en in oktober 2022 begeleidde hij een herfstwandeling in Hof ter Saksen naar aanleiding van zijn boekvoorstelling: 'De juiste boom voor elke tuin'. Het boek kreeg ondertussen een opvolger: 'Bomen voor tuinen', een bloemlezing van de beste soorten. Martin kan putten uit zijn jarenlange tuinervaringen om ons deze avond te boeien met bol- en knolgewassen.

- **Organisatie: Hortus ter Saksen vzw**
- *Spreker: Martin Hermy is emeritus hoogleraar van de KU Leuven waar hij 25 jaar de vakken groenbeheer, natuurbeheer en ecologie doceerde*
- *Waar? Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Deelname: € 8 p.p. incl. drankje*
- *Inschrijven op voorhand noodzakelijk. Geef naam deelnemer(s) door via info@hortus-ter-saksen.be*
- *Inschrijving is pas definitief na overschrijven van 8 euro te betalen op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw met vermelding van: 'Bloembollen', en naam deelnemer(s)*

Lezing door Valerie Trouet 'Wat bomen ons vertellen'

Dinsdag 7 november 2023, 20 – 22.00 u Ter Vesten

Foto Koen Broos

Prof. dr. Valerie Trouet is een Leuvense bioingenieur, dendrochronoloog en klimaatwetenschapper vooral bekend van haar innovatieve studies van jaarringen in bomen. Sinds 2011 werkt ze aan de universiteit van Arizona en wordt wereldwijd geapprecieerd omwille van de kennis die ze vergaarde met haar boomring onderzoeken. Het lukte haar om verbanden tussen de boomringen en de

klimaatveranderingen veel duidelijker te maken. Haar onderzoek concentreert zich vooral op het klimaat in de afgelopen 2000 jaar en hoe dit het ecosysteem beïnvloedt. Maar ze kan nog veel meer over jaarringen vertellen...

Valerie Trouet is een aangename verteller, ze legt haar studies eenvoudig uit, terwijl haar enthousiasme eraf spat. Ze vertelt over de zoektochten naar heel oude bomen en in woestijnen, op koude bergtoppen of in radioactieve bossen in Rusland, over het harde labeur om in de bomen te boren. Maar evengoed brengt ze verrassende verhalen over hoe de zeevarende Vikingen profiteerden van hoge zomertemperaturen om zelfs Groenland en Newfoundland te bereiken vóór de eerste helft van de vijftiende eeuw. Ze toont materiaal waarmee we begrijpen dat een dendrochronoloog ons erfoed tot op een jaar precies meet door unieke jaarringpatronen met elkaar te vergelijken, de meest precieze dateringstechniek.

Haar motto blijft: als we het verleden begrijpen, kunnen we ons beter aanpassen in de toekomst.

Naast haar wetenschappelijk onderzoek nam ze tijd om voor het grote publiek een boek te schrijven dat leest als een trein, eerst in het Engels, en daarna vertaald: 'Wat bomen ons vertellen' Ze won hiermee de Jan Wolkers prijs in 2020 voor het beste Nederlandstalige natuurboek.

Sinds januari 2023 is Valerie terug in ons land, ze is aangesteld als wetenschappelijk directeur van het nieuw opgerichte klimaatcentrum voor België en komt hierdoor nu regelmatig in het VRT-journaal, Ter Zake en De Afspraak.

- **Organisatie: Hortus ter Saksen vzw i.s.m. Ter Vesten Beveren**
- *Plaats: Ter Vesten Gravenplein Beveren*
- *Deelname: € 10- € 9- € 7- € 2 p.p.*

Tickets via <https://www.tervesten.be/nl/programma/valerie-trouet>

Bomen beter begrijpen

Dinsdag 14 november 2023, 20 – 22 u

De wortels van de boom, zijn als het ware een verborgen boom. Ze zijn voor het grootste deel onzichtbaar en geven de indruk van weinig belang te zijn. Maar niets is minder waar, de bodem bepaalt dit ondergrondse leven van het wortelgestel én dus van de boom.

Deze avond krijgen we inzicht in de verschillende wortelsystemen. Hiermee begrijpen we wat er zoal verkeerd kan gaan, zoals bij werken in de omgeving van een boom, bij verplanten of tijdens zijn snoei. We begrijpen antwoorden op vragen zoals: kiezen voor kleine bomen of grote maten om aan te planten? Hoe zit het met de koolstofopslag van bomen? Kiezen om oude bomen te laten staan of beter vele kleintjes in de plaats aanplanten?

Regelmatig maakt men verkeerde keuzes, want er worden nogal wat foute regeltjes en trucjes verteld, die de boomeigenaar op het verkeerde been zetten. Wim Peeters toont ons dat we nochtans veel antwoorden vinden door meer naar bossen te kijken. Wat gebeurt er daar en wat kunnen we eruit afleiden? De bodem, het boomsoort eigen ecosysteem, het herstel na takbreuk.... kortom om bomen meer en veel langer te laten groeien, kunnen we maar beter begrijpen hoe ze precies groeien en waar ze nood aan hebben.

Spreker Wim Peeters is al meer dan 30 jaar bezig met ecologisch groenbeheer, gespecialiseerd in bomen en gecertificeerd deskundige in veterane bomen. Dit voorjaar werd zijn boek gepubliceerd bij Sterck & De Vreese: 'Bomen beter begrijpen', een gids voor praktisch boombeheer. Wim is geboeid door de interacties tussen planten onderling en met hun omgeving. Hij geeft niet alleen lezingen voor professionelen maar hij deelt graag zijn kennis met iedereen voor het maximale behoud van bomen.

- **Organisatie: Hortus ter Saksen vzw**
- *Spreker: Wim Peeters is lector boomverzorging aan de Vives hogeschool van HIVB Roeselare en aan de Odisee hogeschool te Sint-Niklaas*
- *Waar? Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Deelname: € 8 p.p. incl. drankje*
- *Inschrijven op voorhand noodzakelijk. Geef naam deelnemer(s) door via info@hortus-ter-saksen.be*
- *Inschrijving is pas definitief na overschrijven van 8 euro te betalen op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw met vermelding van: 'Bomen beter begrijpen', en naam deelnemer(s)*

Voorstelling Tuinenreis 2024: Elzas - Vogezes

Donderdag 30 november 2023, 20 - 21.30 u

In de lente van 2024, van donderdag 9 mei tot en met zondag 12 mei 2024, brengt onze tuinenreis ons weer naar Frankrijk. Deze keer gaan we naar het noordoosten, naar de Elzas en de Vogezes. Die staan bekend om hun prachtige natuur met schitterende valleien, meren en bossen en hun gezellige dorpen en stadjes. Fijnproevers waarderen dan weer de hoogstaande gastronomie en wijnliefhebbers de lekkere Riesling-, Pinot Blanc- of Gewürztraminer wijnen die te proeven zijn langsheen de 170 km lange wijnroute. Minder bekend is het feit dat er ook heel wat pareltjes van tuinen en kasteeldomeinen te ontdekken zijn.

Op onze vierdaagse trip bezoeken we onder meer de Jardin des Faïenciers, een molensite waar vroeger tegels werden gemaakt en waar tussen de oude gebouwen door tuinarchitect Philippe Niez een aantal nieuwe tuinen werden aangelegd. Verder in de Bas-Rhin gaan we naar enkele mooie privétuinen zoals onder andere Le Jardin de Marguerite.

In een kasteeldomein in de buurt bevindt zich een grote collectie van eeuwenoude, majestueuze bomen en kunnen we onder andere enkele van de grootste en mooiste sequoia's van Frankrijk bewonderen.

Meer in de centrale Vogezen bezoeken we de Jardin de Berchigranges, waar een oude steengroeve werd omgetoverd tot één van de mooiste tuinen van Frankrijk. Niet zo ver daar vandaan gaan we kijken naar de Jardin Botanique de Gondremere, waar grote (nationale) collecties van onder andere Kalmia, Japanse esdoorn en botanische Rhododendron te zien zijn. In de buurt staan nog een abdijtuin en een prachtige heidetuin op het programma.

Op onze terugweg bezoeken we in de regio van Metz de Jardins Fruitiers de Laquenexy. Hier werden op een terrein van zeven hectare en op een proefstation voor fruitteelt van begin vorige eeuw, twintig nieuwe tuinen aangelegd. Daarbij lag de nadruk op fruit- en groentesoorten waarvan men met alle zintuigen kan genieten.

De tuinen en domeinen die we bezoeken dragen allemaal het label 'Jardin Remarquable', wat een waarborg is voor kwaliteit.

Tussendoor staat nog een wandeling door één van die mooie en pittoreske dorpen op het programma.

Tijdens de voorstelling krijg je alle details en praktische info.

- **Organisatie: Hortus ter Saksen vzw**
- *Spreker: François Seghers, organisator en reisbegeleider*
- *Info: coisseghers@gmail.com*
- *Waar? Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Deelname deze avond is gratis*
- *Inschrijven op voorhand noodzakelijk. Geef naam deelnemer(s) door via info@hortus-ter-saksen.be*
- *Inschrijven voor de reis kan op de avond zelf volgens het principe van 'first come, first served'. De reis heeft plaats van donderdag 9 mei tot en met zondag 12 mei 2024*

De Tuinen en de Natuur van Madeira

Donderdag 14 december 2023, 20 – 22 u

Madeira wordt wel eens het bloemeneiland genoemd. Terecht! De geografische ligging, de vulkanische oorsprong, het reliëf, de oceaan en het subtropisch klimaat zorgen ervoor dat er een aantal natuurlijke habitats ontstaan waarin een zeer grote diversiteit aan planten kan groeien.

Ooit was het eiland begroeid met oude laurierbossen maar door de komst van de kolonisten in het begin van de 15de eeuw verdwenen ze grotendeels. Ze moesten plaats maken voor nederzettingen en landbouwgronden. Vandaag de dag zijn er slechts resten overgebleven. Door hun waarde als natuurlijk relict werden ze door de UNESCO uitgeroepen tot werelderfgoed. Langs de levada's of irrigatiekanalen zijn nog stukken van deze Laurisilvabossen en de inheemse flora te ontdekken.

De oorsprong van het kweken van sierbloemen ligt in de quinta's, magnifieke huizen van welstellende families met prachtige tuinen. Het klimaat met zijn eeuwige lente laat toe dat planten, struiken en bomen van over heel de wereld hier kunnen floreren. We bezoeken onder andere schitterende botanische tuinen en prachtige arboretums en parken met de meest diverse en exotische bomen en planten in. De botanische tuin van Madeira in de buurt van Funchal, de tropische tuin van Monte Palace en de onovertroffen parktuin van de Quinta do Palheiro Ferreiro staan onder meer op het programma.

Deze voordracht wordt gebracht door Hortus bestuurslid François Seghers, natuur- en plantentuingids met een passie voor tuinenreizen die in 2022 naar Madeira trok.

- **Organisatie: Hortus ter Saksen vzw**
- *Spreker: François Seghers, natuur- en plantentuingids met een passie voor tuinenreizen*
- *Waar? Hove Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Deelname: € 5 p.p. incl. drankje*
- *Inschrijven op voorhand noodzakelijk. Geef naam deelnemer(s) door via info@hortus-ter-saksen.be*
- *Inschrijving is pas definitief na overschrijven van 5 euro te betalen op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw met vermelding van: 'Madeira', en naam deelnemer(s)*

Onder het maaiveld: mycorrhiza, een web van schimmeldraden

Dinsdag 23 januari 2024, 20 – 22 u

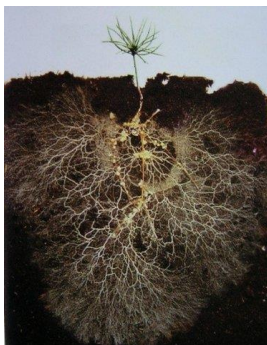

foto: Rachael Kowaleski

“We weten meer over de beweging van de hemellichamen dan over de bodem onder onze voeten...” stelde Leonardo da Vinci in de 15e eeuw vast. En Franklin Roosevelt zei ongeveer een eeuw geleden “een natie die zijn bodem vernietigt, vernietigt zichzelf!” En ergens tussenin, einde 19e eeuw, merkte Albert Bernhard Frank op dat dennen beter groeiden in bosgrond die doorweven was van schimmeldraden en hij noemde dat verschijnsel ‘mycorrhiza’. Het zou nog een eeuw duren voor de betekenis, belang en noodzaak van deze bijzondere, zelfs

levensnoodzakelijke, wortel-schimmel-symbiose op z'n volle waarde werd geschat voor groei en ontwikkeling van zowel wilde planten en vegetaties als van gecultiveerde planten.

In het ontzaglijk uitgebreide, gevarieerde en complexe netwerk van levende organismen vlak onder onze voeten, spelen de schimmels die op een of andere manier een relatie aangaan met de wortels van planten een cruciale rol omdat alle voedselkringlopen nu eenmaal beginnen bij planten!

Om de ‘taal’ van al dat ondergronds gewriemel te begrijpen, maken we kennis met de verschillende strategieën van de mycorrhiza-schimmels, de diversiteit aan betrokken zwamsoorten en de manier waarop ze hun nuttige functies invullen zoals toevoer van water en voedingsstoffen, bescherming tegen diverse belagers en bedreigingen uit het milieu.

Over Mycorrhiza, schimmels en symbiose... gebracht door Hortus bestuurslid Freddy Moorthamer. Freddy heeft een hart voor de natuur, is begeleider van onze natuurtochten, natuurgids en barbiërgids.

- **Organisatie: Hortus ter Saksen vzw**
- *Spreker: Freddy Moorthamer*
- *Waar? Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Deelname: € 5 p.p. incl. drankje*
- *Inschrijven op voorhand noodzakelijk. Geef naam deelnemer(s) door via info@hortus-ter-saksen.be*
- *Inschrijving is pas definitief na overschrijven van 5 euro te betalen op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw met vermelding van: ‘Mycorrhiza’, en naam deelnemer(s)*

Vlinders lokken naar je tuin

Woensdag 21 februari 2024, 20 – 22 u

We constateren het iedere zomer: er vliegen van langsom minder vlinders rond. Toch kan je in je eigen tuin daar zelf heel wat aan doen. Deze avond ligt de klemtoon op het lokken van vlinders.

Hiervoor krijgen we eerst een korte inleiding over de levenswijze en de levenscyclus van vlinders. Want om vlinders

in je tuin te krijgen, is er meer nodig dan nectarrijke bloemen. De volwassen vlinders drinken van verschillende soorten bloeiende planten, maar hun rupsen hebben andere en meer specifieke waardplanten nodig om van te eten.

Dries De Bock geeft ons deze avond voorbeelden voor het inrichten van onze tuinen zodat we maximaal vlinders aantrekken. Hoe maken we het vlinders en hun rupsen gemakkelijk? Waarmee moeten we rekening houden? Welke (inheemse) planten kiezen we best? Hoe verhogen we in het algemeen de biodiversiteit waardoor we in de komende zomers opnieuw van meer vlinders kunnen genieten?

Spreker Dries De Bock is bioloog, optie plantkunde. Hij heeft een grote interesse voor ecologie en is sterk begaan met het verlies aan biodiversiteit. Hij bekijkt onze leefomgeving, de natuur of een tuin op zo'n wijze dat de biodiversiteit er toeneemt en geeft ons hiervoor veel eenvoudige tips.

- **Organisatie: Hortus ter Saksen vzw**
- *Spreker: Dries De Bock, leerkracht biologie afd. biotechnische wetenschappen in de Broederschool Biotechnische en Sport van Sint-Niklaas*
- *Waar? Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Deelname: € 8 p.p. incl. drankje*
- *Inschrijven op voorhand noodzakelijk. Geef naam deelnemer(s) door via info@hortus-ter-saksen.be*
- *Inschrijving is pas definitief na overschrijven van 8 euro te betalen op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw met vermelding van: 'Vlinders', en naam deelnemer(s)*

IN EN OM HOF TER SAKSEN

Oogstfeest

Zondag 24 september 2023, 14 - 18 u

't Is feest in de hoogstamboomgaard van Hof ter Saksen!

Op het programma:

De Nationale boomgaardenstichting brengt een 30-tal lokale en streekeigen appel- en peervariëteiten mee om te keuren en te proeven. Biologisch hoogstamfruit te koop.

Pomologen vertellen je de naam van die onbekende appel of peer uit jouw tuin, breng dus zeker een exemplaar mee. Je kan bij hen terecht voor al jouw vragen over fruitteelt, aanleg boomgaard, variëteitenkeuze, fruitverwerking ...

Begeleide bezoeken in de boomgaard en quiz.

Muzikaal terras en tuincafetaria 'De Orangerie' met Amoerfoe.

Diverse standen met pannenkoeken, honing, info over fruitverwerking, 'pittig erfgoed in de kijker' en knutselatelier.

- **Organisatie:** *NEC Hof ter Saksen gemeente Beveren i.s.m. Hortus ter Saksen vzw, Ferm Beveren, Nationale Boomgaardenstichting vzw, Wase Imkersbond, Velt Waasland, Erfpunt Waasland en Natuurpunt Beveren*
- *Waar? Boomgaard en Oranjerie, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Inkom: gratis*

Onder het maaiveld: bodemsafari

Zondag 15 oktober 2023, 14 – 16 u

Foto: Winny Weyn

Naast een wereld boven de grond met planten, insecten, vogels en mensen, bevindt er zich ook een hele wereld onder de grond van wortels, wormen, schimmels en geleedpotigen. De bodem is veel meer dan alleen grond. Hij zit vol leven! Bodemdieren spelen een belangrijke rol in alles wat er groeit op aarde. Vandaag zien we deze wereld met onze eigen ogen. Onze gids neemt ons mee op safari doorheen de wondere bodemwereld van Hof ter Saksen. Met allerhande proefjes en zoekkaarten maken we kennis met aanwezige

bodemdiertjes en bodemsoorten. En of het zal kriebelen...

Deze activiteit is geschikt voor gezinnen met kinderen vanaf 6 jaar.

Christa Maes is bioloog en natuurcoördinator bij de gemeente Beveren. Zij kent het park op haar duim en weet als geen ander hoe de wondere natuurwereld over te brengen aan het brede publiek.

- **Organisatie: Hortus ter Saksen i.s.m. NEC Hof ter Saksen gemeente Beveren**
- *Gids: Christa Maes*
- *Waar? Binnenkoer hoeve, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Deelname: € 5 p.p. of € 12 per gezin. Aantal deelnemers is beperkt*
- *Inschrijven op voorhand noodzakelijk. Geef naam deelnemer(s) door via info@hortus-ter-saksen.be*
- *Inschrijving is pas definitief na overschrijven van 5€ per deelnemer of 12€ per gezin op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw met vermelding van: 'Bodemsafari', en naam deelnemer(s)*

50 jaar VELT:
Praktijk: aanplant van een fruitboom
Zaterdag 25 november 2023, 14 – 16.30 u

Iedereen kan een boom planten. Maar niet iedereen doet dat goed!
Waar moet je op letten, wat doe je beter niet?
We gaan aan de slag en leren alles over de soortkeuze, standplaats,
planttechniek en alles wat we fout zouden kunnen doen. We willen het
juist doen, zodat bomen in onze tuin kunnen boomen.

Het 50-jarig bestaan van Velt Waasland is een mooie gelegenheid om
enkele fruitbomen te planten. Velt voorziet een mooie gedenkplaat.

Over de spreker: Velt-docent en hoofdtuinier van Hof ter Saksen, Jan Van
Bogaert heeft duizenden bomen geplant en toont ons de knepen van het
vak.

- **Organisatie: Velt Waasland i.s.m. Hortus ter Saksen**
- *Spreker: Jan Van Bogaert*
- *Waar? Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Deelname: € 3 p.p. aantal deelnemers is beperkt*
- *Inschrijven: bij Velt Waasland voorzitter, Marc Temmermans via
03/776.86.89 of marctemmermans@hotmail.com*
- *Meer info: <https://velt.nu/velt-waasland>*
- *Op 29/10 om 10u kan je ook de theorieles volgen in de Bib van Sint-
Niklaas: <https://velt.nu/activiteit/een-boom-en-struik-voor-elke-tuin>*

MEER ACTIVITEITEN IN EN OM HOF TER SAKSEN

Beeldig Hof ter Saksen PARKLIFE XVII (and I'm happy for the rest of the day)

T.e.m. zondag 8 oktober 2023

Net als bij kunstwerken verwijzen onze tuinen en parken naar reële of fictieve (droom)landschappen waarbij de concrete blik óf de droom als medium dient. In het park Hof ter Saksen worden meerdere landschappen samengebond in één park: van puur organische tot streng geometrische en alles daartussen. De analogie naar de kunstenaarspraktijk is snel gemaakt. Beeldende kunstenaars maken een gevoelsmatige of weldoordachte keuze bij het weergeven van de natuur. Dat wordt het vertrekpunt voor de kunstenaars die deze zomer aan de tentoonstelling PARKLIFE meewerken.

Curator: Stief DeSmet

Kunstenaars: Leyla Aydoslu, Hilde Borgermans, Theo De Meyer, Johan De Wit, Dirk Zoete, Filip Vervaeke, Stief DeSmet

- *Organisatie: CC Ter Vesten i.s.m. NEC Hof ter Saksen en TD wegen gemeente Beveren*
- *Info: <https://www.tervesten.be/nl/programma/parklife>*
- *Inkom: gratis tijdens openingsuren van het park*

Expo Sint-Janskunstvrienden

23 en 24 september - 30 september en 1 oktober 2023, 14 - 18 u

Tentoonstelling van de St Janskunstvrienden, een kunstgroep die al meer dan 35 jaar amateurkunstenaars verenigd afkomstig uit groot Beveren. Ze stellen werken met olieverf, acryl, waterverf en potlood tentoon in de hoeve Hof ter Saksen.

foto Peter Janssens

- *Organisatie: Sint-Janskunstvrienden*
- *Info: peterjanssens6@telenet.be*
- *Waar? Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Inkom: gratis*

Kopje Zen – Chinees maanfeest

Vrijdag 29 september 2023, 19 - 21 u

Het Midherfstfestival is de meest vrolijke Chinese feestdag. De meeste mensen vieren dit vreugdevolle feest met gevoelens van dankbaarheid jegens de Hemel (in de vorm van de maan) en de Aarde (gesymboliseerd door de

God van de Aarde). Tijdens dit Kopje Zen, genieten we van de wandeling, de Chinese gongfu theeceremonie in het park en de thee, maar ook van de volle maan.

Het voornaamste onderdeel van het Midherfstfeest is het eten van maankoeken, die door hun vorm verbondenheid symboliseren.

- *Organisatie: NEC Hof ter Saksen gemeente Beveren i.s.m. toerisme gemeente Beveren*
- *Thee-experte: Christl Van den Broucke*
- *Info: toerisme@beveren.be of 03 750 15 80*
- *Waar? Theepaviljoen park Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Deelname: € 10 p.p.*
- *Inschrijven via www.beveren.be*

Seizoenswandeling herfst: bladverkleuring en paddenstoelen

Zondag 22 oktober 2023, 14 – 16 u

De herfst is op zijn mooist in de laatste twee weken van oktober en de eerste week van november. Vandaag gaan we dan ook op zoek naar bomen met opvallende herfstkleuren in het arboretum Hof ter Saksen. In Europa worden herfstkleuren door geel gedomineerd, in Noord-Amerika en Oost-Azië vooral door intense rode kleuren. Een verklaring hiervoor, en hoe die kleuren dan wel ontstaan, krijg je bij het zien van de rode esdoorn, de Japanse notenboom, de Chinese vernisboom, het krentenboompje en de amberboom. De herfst is ook het seizoen bij uitstek om paddenstoelen te ontdekken met schitterende kleuren. Na een natte zomer kan het bijna niet anders dat zij talrijker zijn dan anders.

- *Organisatie: NEC Hof ter Saksen i.s.m. Toerisme gemeente Beveren*
- *Info: toerisme@beveren.be of 03 750 15 80*
- *Waar? Start wandeling binnenkoer hoeve, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Deelname: € 4 p.p.*
- *Inschrijven via website Beveren: www.beveren.be*

Sint-Maartenstocht

Vrijdag 10 november 2023 vertrek tussen 18 en 20 u

Gezinsvriendelijke en sfeervolle wandeltocht in de voetsporen van Sint-Maarten tussen vuur- en lichtinstallaties, livemuziek en vertellingen. Tuincafetaria van Hortus ter Saksen 'De Orangerie' zal dan open zijn!

- *Organisatie: gemeente Beveren*
- *Info: www.beveren.be*

Je immuniteit verhogen met planten: Mini workshop herborisme

Donderdag 23 november 2023, 19.30 – 22 u

Voorkom of verzacht typische winterkwaaltjes met eenvoudige en vlot beschikbare 'medicinale planten' zoals Echinacea, jeneverbess, zilverspar, den, rozemarijn,... of propolis. Leer hoe je met deze planten zelf eenvoudige huismiddeltjes maakt. Denk richting thee, siroop, balsem, tinctuur,

kompres... Na het theoretisch gedeelte ga je zelf ook effectief aan de slag. Kortom praktische adviezen en doeltreffende middelen om de winter vlotjes door te komen.

Meebrengen: een hygiënisch glazen potje met schroefdeksel. In de deelnameprijs is 8 euro aan ingrediënten en materialen inbegrepen.

- *Organisatie. Avansa Waas-en-Dender i.s.m NEC Hof ter Saksen en dienst cultuur, gemeente Beveren*
- *Begeleiding: Caroline Tant, herboriste*
- *Waar? Orangerie, Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef, 9120 Beveren*
- *Prijs? € 22- € 8,5 p.p.*
- *Inschrijven is noodzakelijk*
- *Inschrijven kan op het telnr. 03 775 44 84 van Avansa Waas-en-Dender of via www.avansa-wd.be*

NATUURTOCHTEN

Organisatie: Hortus ter Saksen vzw

Bijdrage voor elke dagtocht: 3 euro per persoon of 5 euro per gezin.

Zondag 1 oktober 2023

Luswandeling Bree

22,2 km Natuurpunt, deels GR561

Wilde natuur in het oosten van Limburg. Daar ligt het Kempenbroek, een grensoverschrijdende keten van natuurgebieden met duizenden hectaren moerassen, open vlaktes en dichte bossen. Bekend om zeldzame vogels en libellen maar ook grote zoogdieren zoals reeën, bevers en everzwijnen. Bovendien leven er, verscholen in het gebied, edelherten, de enige vrije populatie in Vlaanderen.

- *Afspraak: 9.30 uur aan natuurhuis Mariahof, Mariahofstraat 51, 3960 Bree (parking 6)*
- *Inschrijven bij werner.stuer@scarlet.be of 0494/75.84.87*

Zondag 12 november 2023

Luswandeling 'van grens naar grens' rondom Poppel

21,3 km langs knooppunten.

De 'Vlaamse beken' brengen ons naar de Rooveritse en de Poppelse Leij op de waterscheiding van het Maas- en Scheldebekken. Meanderende beek, heide en bos wisselen mekaar af rondom Poppel. Van 'grens naar grens' is dit a.h.w. een miniatuuruitgave van 'Dwars-door-België'!

- *Afspraak: 9.30 uur op de parking van Garage VDS, Goirleweg 3, 2382 Ravels*
- *Inschrijven bij freddy.moorthamer@skynet.be of 0475/92.34.84*

Zondag 3 december 2023

Luswandeling St. Brixius Rode-Grimbergen-Beigem

22,7 km rustige veldwegels, deels Gr12

Via de weelderige landbouwgronden van het Brabantse kouterlandschap wandelen we (met soms het Atomium in zicht) naar “de parel van Brabant”: Grimbergen, met o.a. de ruïne van het Prinsenkasteel, het Guldendal, de molens van de Maalbeekvallei en de Charleroyhoeve... In de namiddag verkennen we het Lintbos en sluiten we af met het Verlaertbos dat met zijn uitzonderlijke plantenrijkdom het groene hart is van de Birrebeekvallei. In het najaar duiken hier meer dan honderd soorten zwammen op!

- *Afspraak: 9.30 uur aan de kerk, 's Herenweg 4, 1860 Sint-Brixius-Rode (Meise),*
- *Inschrijven bij werner.stuer@scarlet.be of 0494/75.84.87*

Zondag 7 januari 2024

Luswandeling Wuustwezel – Loenhout

20 km, GR5 en plaatselijke routes

Verscholen achter het Groot Schietveld ligt een stukje Voorkepen met oude heidegebiedjes, kasteeldomeinen en het Uilenbos. Héérlijke wandelrust om een nieuw jaar te beginnen!

- *Afspraak: 9.30 uur op de parking van de Gasthuishoeve (bibliotheek en dienst voor toerisme), Dorpsstraat 36 2990 Wuustwezel*
- *Inschrijven bij freddy.moorthamer@skynet.be of 0475/92.34.84*

Zondag 4 Februari 2024

Luswandeling Klein Sinaai – Stekene

22 km knooppunten, Streek-Gr Waas en Reynaertland

Kleine percelen, bolle akkers en hooilanden afgeboord met populieren en knotwilgen... dit is typisch Waasland. Over de Stekense vaart komen we in het laatste stiltegebied van Oost-Vlaanderen: De ‘Fondatie van Boudelo’, een van de rijkste, meest waardevolle natuurgebieden van de streek, te overschouwen vanop een acht meter hoge uitkijktoren.

- *Afspraak: 9.30 uur aan de kerk, Kasteelstraat 2, 9190 Klein Sinaai (Stekene),*
- *Inschrijven bij werner.stuer@scarlet.be of 0494/75.84.87*

BRIEF VAN SIMON

Beveren, oranjerie, juli 2023

Beste,

Tegelwippen? Wat wippen? Je zou denken een nieuwe olympische discipline. Er is alvast een Vlaams kampioenschap en in Nederland een nationaal kampioenschap. Bedoeld wordt het verwijderen van tegels in tuin of van het voetpad en het vervangen ervan door planten, bomen en struiken. Volgens de definitie van onze gemeente is een straattegeltuintje een particulier beplant gedeelte van het trottoir langsheen de huizenkant, na het uitbreken van de verharding.

Hebben we onze vergunning op zak dan kunnen we aan de slag. Maar wat planten we in zo'n miniatuurtuintje? Want elke plant heeft een moment van glorie bij de bloei. Maar voor je het beseft staat er voor je gevel een onaanzienlijke treurnis van uitgebloeide planten. De oplossing hiervoor is: stinzenplanten en éénjarigen.

Stinzenplanten zijn een groep bol-en knolgewassen, voornamelijk voorjaarsbloeiers, die vanaf de 16e eeuw werden aangeplant op buitenplaatsen, kastelen en landhuizen. Een stins (steen) is een Fries woord dat zowel in Nederland als in Duitsland gebruikt wordt voor een burcht of een landhuis. Mijn huis, mijn kasteel, en dat hoeft niet zo groot te zijn als Windsor Castle; een voorgevel aan de straat is al genoeg. En die verwildering komt ons goed uit: over de stenen rand gaan de bloembollen heus niet. Maar het laat ons wel toe klein te beginnen om de zaak gelegenheid te geven wat uit te deinen binnen ons plantvak.

Welke soorten stinzenplanten kiezen we: sneeuwklokjes, winteraconiet, krokus, bostulp... Google eens op 'lijst stinzenplanten' en een heel assortiment vult je scherm. De kunst is nu om te spelen met de plantdiepte. Plant de bollen in los verband in lagen boven elkaar lettend op het bloeitijdstip. Zo heb je over een periode van maanden altijd een vers bloemetje dat aan de beurt komt. Bijvoorbeeld helemaal onderaan narcissen of tulpen, dan krokussen en helemaal ondiep bovenop sneeuwklokje of winteraconiet om een klassieke combinatie te noemen.

Als de laatste bostulp in mei is opengegaan zijn we toe aan fase twee van ons plan. Dan kunnen we inzetten op eenjarigen die we vooraf hebben opgekweekt of nu ter plaatse inzaaien. Zij zullen je bedanken met een uitbundige bloei zoals alleen eenjarige bloemen dat kunnen.

En trouwens die bostulp werd door toedoen van onze eigenste Karel Van Der Sluis, in volle tachtigjarige oorlog naar onze gewesten gebracht. (Carolus Clusius 1526-1609 botanicus geboren in Atrecht of Arras maar toen behorend tot de Zuidelijke Nederlanden). Toen schreef die al: je moet ze niet mengen met andere tulpen. Het is beter ze op een apart stukje te zetten, gescheiden door bakstenen of dakpannen... ons tegeltuintje was geboren.

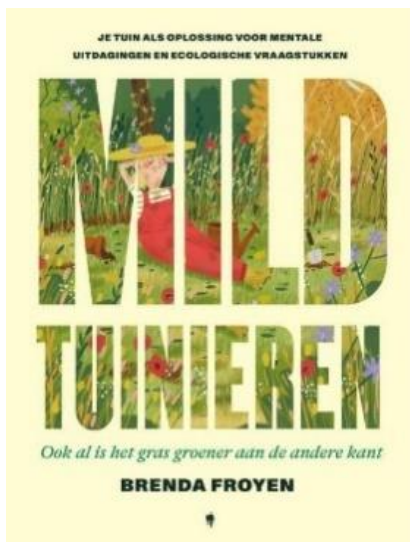
Lieve groeten,

Simon

AANKONDIGING LENTE 2024

Brenda Froyen: boekvoorstelling, Mild tuinieren

Woensdag 15 mei 2024, 20 – 22.30 u Ter Vesten

In mei 2023 bezochten we de fantastische tuin van Brenda Froyen. In dit boek vertelt Brenda wat een tuin en tuinieren voor haar maar misschien ook voor jou en de natuur kan betekenen. Als je niet kijkt door de ogen van de ander, maar met een open blik, naar jezelf, naar de planten die in je tuin komen aanwaaien, naar alles wat er rond je gebeurt, zonder oordeel. In haar tuin vond Brenda het wankele evenwicht tussen de wereld verbeteren en daarnaast ook voor zichzelf zorgen. Misschien doet een

tuin wel meer dan alle medicijnen en therapeutische sessies bij elkaar? Of misschien ook niet? Het is op zijn minst het proberen waard. Op haar unieke, anekdotische en humoristische manier bericht Brenda over haar mislukkingen en kleine successen in de tuin, over wat ze allemaal te weten kwam in de voor haar, tot voor kort, onbekende tuinierswereld, van permacultuur tot buurmannen met piekfijne, groene grasveldjes. Als je niets weet over tuinieren en jaren planten de dood hebt ingejaagd, dan kan je maar beter mild zijn. Een ode aan mild en wild tuinieren.

- **Organisatie:** Hortus ter Saksen i.s.m. Ter Vesten
- **Plaats:** Ter Vesten Gravenplein Beveren
- **Deelname:** € 8-€ 7-€ 5 p.p.
- Tickets via <https://www.tervesten.be/nl/programma/brenda-froyen>